İlim ve Sanat, c.1/2, 1985

2 Hizmet Anlayışımız
Prof. Dr.M.Esad Coşan

4 İslâm ve Bilim Tartışmalarının Seyri
İlhan Kutluer

9 İslâmî Bilgi Teorisi
Ziyaüddin Serdar

11 İslâm ve Modern Bilim
Seyyid Hüseyin Nasr

20 Bilim Kavramının Yeni Anlamları
Mustafa Armağan

31 Pozitivizm Akla Karşı
Rasim Özdenören

33 Bilim Efsanesi ve Avamileştirme
Renê Guénon

36 Bilime Karşı Toplum
Ahmet Çiğdem

43 Gazali'nin Bilgi Teorisi
Doç.Dr. Mehmet Bayraktar

49 Bir İslâm Âlimine Göre İlmin Anlamı ve Yeri
Osman Bayraktar

52 Sosyal Bilimlerin İslâmileştirilmesi
İsmaîl Râci el-Farûkî

63 Kim Haklı
Dr. Mahmut Kaleli

76 Osmanlı Üretim Biçimi Tartışmaları : Kuramsal Çerçevelere Eleştirel Bir Yaklaşım
Ahmet Kara

81 Bilgi ve Enformasyon
Enes Harman

84 "Derviş ve Ölüm" Romanının Oluşum Şartları
Alim Kahraman

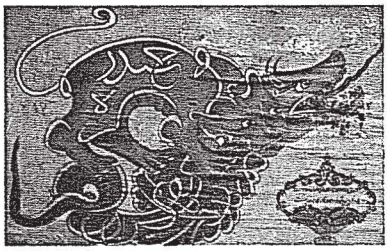
88 Sefine-i Evliya
Mehmet Akkuş

97 İslâm Sosyolojisi Bibliyografyası Üzerine *Doç.Dr. Ümid Meriç*'le Konuşma

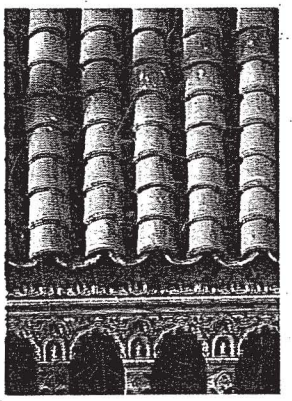
101 Hristiyanlık'ta Tevhid İnancının Tahrifi Üzerine *Doç.Dr. Günay Tümer*'le Konuşma

105 Çeşitlemeler

70 Doğu Fotoğrafları
Sabrina ve Roland Michaud

92 İlim ve İslâm
Roger Garaudy

Hristiyanlıkta Tevhid İnancının Tahrifi Üzerine

Doç.Dr. Günay Tümer'le Bir Konuşma

Ahmet Davut Koçak

"Bir İslam Peygamberi Hz. İsa a.s." adlı kitab üzerine A.Ü. İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Öğretim Üyesi **Doç.Dr. Günay Tümer ile konuştuk.**

Batı'da Hristiyanlık üstüne yapılan tarih, felsefe ve dilbilim araştırmaları, resmi doktrine dayalı inançların yeniden ele alınmasını gerektirecek kadar önemli sonuçlara ulaşmaktadır. Sözgelişi, 1947'lerde ortaya çıkarılan **"Ölüdeniz Elyazmaları"** gibi yeni bulgular, Hz. Muhammed s.a.s. Efendimizin geleceğini haber veren Barnaba İncili gibi apokrifal (halktan gizlenen) metinlerin yeni bir tartışma ortamı hazırlaması, teslis doktrininin Yunan felsefesinden kaynaklandığı yolundaki yeni tartışmalar ve Yunanca konuşulan kiliselerde İncillerin uğradığı dil-anlam tahrifleri bütün dikkatleri Hristiyanlığın ilk dönemi üstünde yoğunlaştırmaktadır.

Kaynağa yaklaştıkça işin "aslı"na varılacağını bilen Muhammed Ataurrahim, bu çalışmasında Hristiyanlık öğretisinin tarihsel gelişimini "tevhidi" bir bakışla incelemekte ve bu gelişim boyunca "tahrif"e uğramış "tevhid" ilkesini açığa çıkarmak istemektedir. Otuz yıllık bir araştırmanın ürünü olan bu eser, Hristiyanlığın tarih içinde maskelendiği Hz.İsa aleyhisselam'ın "Tanrı'nın Oğlu" değil, **Bir İslam Peygamberi** olduğunu ortaya koymaktadır.

On bölümden meydana gelen kitabın bölüm başlıkları şöyle:
Tevhid görüşü ve Hristiyanlık
Hz. İsa aleyhisselam'ın tarihi izahı
Barnaba İncili
Hermans'ın çobanı
Barnaba ve ilk hristiyanlar
Hristiyanlıktaki ilk tevhidçiler
Bugünkü Hristiyanlık
Kur'an'da Hz. İsa aleyhisselam
Hadis ve müslüman rivayetlerde Hz. İsa aleyhisselam

Efendim. M. Atâurrahîm'in Bir İslam Peygamberi Hz. İsa a.s. isimli kitabını ingilizce aslıyla karşılaştırmalı olarak incelediniz. Yazar, kitabın giriş bölümünde Ölüdeniz Elyazmaları, Hıristiyanlık yazmaları, modern araştırmalar, Kur'an ve Hadîs'e dayanarak Hz. İsa aleyhisselam'in pek bilinmeyen hayatı üzerine çalışacağını, O'nun günümüz hristiyanlarının inandığı bir ilah değil, bir İslam Peygamberi olduğunu ortaya koyacağını söylemektedir. Otuz yıl gibi uzun bir zaman üzerinde çalışılmış olan bu eserde amaca ulaşılabilmiş midir?

M. Atâurrahîm'in "Jesus Prophet of Islam" isimli kitabını tercümesiyle karşılaştırmalı olarak inceledim. Ben bu güzel kitabın ingilizcesini Londra'da almıştım. Hakikaten güzel bir kitap ve yazar önemli bir konuya parmak basmış. Biz müslümanlar için Hz. İsa aleyhisselam diğerleri gibi bir Peygamberdir. Biz, "Onun elçilerinden hiçbirini diğerlerinden ayırmayız... (Bakara suresi : 285)" âyeti gereğince böyle inanır ve "İşte biz o elçilerden kimini kiminden üstün kıldık. (Bakara suresi: 253)" âyeti gereğince de aralarında fazîlet farkının olduğunu kabul ederiz.

İslam dininde Hz. İsa aleyhisselam'ı kabul etmeyen Kur'an'a karşı çıkmış olur. Yani Hz. İsa aleyhisselam'ı kabul etmek bizim için müslüman olmanın gereğidir. Çünkü Kur'an'da Hz. İsa aleyhisselam, Tanrı'nın oğlu olarak değil, Hz. Meryem'in oğlu; üçleme şeklindeki İsa değil Allah'ın kulu ve Resûlu bir İsa aleyhisselam olarak, Hz. Muhammed s.a.s. gibi bir Peygamber olarak zikredilmektedir.

Yazar, gayesine ulaşmıştır. Güzel bir bölümleme ile işe başlamış ve bu planı iyi bir şekilde kullanarak güzel bir uslüpla vâkıayı başarılı bir şekilde anlatmıştır. Bu eseri okuyan kimse, Hz. İsa a.s. ın bir ilah değil, İslamiyette anlatıldığı gibi bir Peygamber olduğuna kâni olabilir. Yani eser okuyucuyu ikna edebiliyor. Bu noktada ingiliz BBC'de tanınmış bir ingiliz hıristiyan profesörle gerçekletirilen bir mülakati zikretmek istiyorum: Bu hıristiyan Profesör kilisenin anlattığı tarzdaki İsa'ya inanmadığını ve böyle bir İsa'nın yaşamadığını söylediğinde mülâkatı yapan spikerin "O halde size göre İsa nasıl bir kimse idi?" demesi üzerine Profesör "İsa müslümanların kitabı Kur'an'da anlatıldığı şekilde bir Peygamber ve bir insandı." diye cevap vermiştir. Spikerin "sizde mi müslüman oldunuz ?" sorusu üzerine, kendisinin müslüman olmadığını, fakat İslamda anlatılan İsa a.s. ın çok akli ve mantıki olduğunu söylemiş ve böyle kabul ettiğini söylemiştir.

Otuz senelik bir çalışmayla, önemli bir konuyu aydınlatmıştır. Bu konuda, İslam aleminde, bu kadar doyurucu bir çalışma tarafımdan hatırlanmamaktadır. Esasen bu çalışmayı da geçecek yeni araştırmalar yapılmalıdır. Bu eserin çıkmış olması, sahasında bir merhaledir. Arzum odur ki bu sahada çalışma yapanlar, klâsik diller olan yunanca, aramca, ibranice hatta latinceyi bilsin ve ilk İncil nüshalarını da görerek sonuca ulaşsın.

Her ne kadar eseri takdir ettiğimi söylesem de gönlümün istediği ölçüde dipnotlarla işlenmediğini ifade etmekde bir hakikat borcu olsa gerek.

Günümüz Hristiyanlık denince akla gelen "ruhbanlık" oluyor. Fakat, kitabı incelediğimizde, ilk devirlerde, Hristiyanlıkta böyle bir müessesenin bulunmadığını görmekteyiz. Sizce, Hristiyanlığa, ruhbanlık ne maksatla ve ne zaman sokulmuştur?

Hristiyanlıkta, Allah'la kulun arasına bir kilise hiyerarşisi, yani rahip zümresi giriyor. Bazı mezheplerde, bu hiyerarşi **"sakrament"** (ibadet şekli) lere kadar giriyor. Katolik ve Ortadokslarda gördüğümüz bu hiyerarşiye Protestanlar önceleri itiraz ettikleri halde daha sonra aynı hiyerarşi onların inançları içerisine de girmiştir.

Yani hristiyanlar, ruhbanlığa ne kadar karşı olmak istemişlerse de Hristiyanlığın sonradan aldığı şekil buna müsait olduğu için ruhbanlığın dinlerine girmesine engel olamamışlardır.

Hristiyanlığa ruhbanlığın nasıl girdiğini anlatan **Albert Hotin** adlı bir hristiyan araştırmacı yazar bu konuya açıklık getirmekte ve MS. 4. yy. da **İmparator Kostantin'**in Hristiyan olmasıyla Hristiyanlığın siyasi yönde kullanıldığını, zamanlaHristiyanlığınİmparatorun isteği doğrultusunda geliştiğini, yani Hristiyanlığa bir nevi dünyevilik getirildiğini ifade etmektedir. Ayrıca İmparatorun hristiyan olmasıyla birlikte birçok putperestin de hristiyan olduğunu, fakat samimi olarak hristiyan olamadıklarını ve böylece bir mitolojik efsanenin ve birçok dinlerdeki kültürlerin Hristiyan dinine girdiğini, Hristiyan dininin eski safiyetini kaybettiğini söylemektedir.

Yazar Houtin'e hak vermemek elde değil. Zira MS. 4. yy.da hristiyanlar ilk kiliselerini yapmaya başlıyorlar ve kiliselerin kurulmasıyla ister istemez buralardaki resmi ibadet, rahip zümresini ortaya çıkarıyor. Birçok pagan (putperest) ibadet usüllerini ve ruhbaniyet, saf Hristiyank inanç ve ibadetlerinin, Tanrı'ya karşı pozisyonun yerini alıyor. Böylece bir ideal doğuyor. Bu ideal da papazların evlenmemesi tarzında tecelli ediyor. Doğu kiliselerinde nispeten evlenmeye yer verilmekle birlikte, batı kiliselerinde rahiplerin bekârlığı tarzında beliriyor.

Kumran kitabelerinin açığa çıkmasıyla eski bir yahudi mezhebi olan **Isimiler** (Esseniler) in varlığını öğrenmiş oluyoruz. Bu tarikat mensuplarının evlenmediklerini, başkalarının çocuklarını alarak eğitip kendilerine katıklarını böylece azalmadan hayatlarını devam ettirdiklerini görüyorruz. Bu adet Filistin'e nereden gelmiştir? denilirse: buddist sangha'sında rahipler evlenmezlerdi.

Buddizm'in Filistin'e ve On-Asya'ya doğru yayılması neticesinde buddist manastırlar her tarafta kendini göstermeye başladı. İsim tarikatının da kökte buddizmden etkilenmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Hristiyanlığa da ruhbanlığın isimiler vasıtasıyla buddizmden geldiğini söyleyebiliriz.

Hristiyanlığın yayıldığı alanlarda birçok putperest milletler yaşamaktaydı. Hristiyanlık zamanla bunlarla temasa geçerek ister istemez etkilendi. Daha doğrusu bir

kısım putperest insanların da hristiyan olmasıyla eski adetlerin bunlar vasıtasıyla hristiyanlığa taşınmış olduğunu anlıyoruz. Böylece, günümüz Hristiyanlığının niçin bu kadar tutarsız birçok esaslara dayandığını daha iyi anlamış oluyoruz.

Hz. İsa a.s.'dan sonra Hristiyanlığın yayılmasında büyük emeği geçen ve şehid olan Barnaba'nın -ki kendisi üç yıl Hz. İsa a.s. ile beraber olmuştu- ve Hermas'ın İncillerinde saf tevhid inancını görmekteyiz. İznik Konsili'nden sonra ise bu İnciller kabul edilmedi, hatta bir-iki metni dışında bütün metinleri imha edildi. (s. 45-58) Bugünkü kilise bu İncilleri neden kabul etmiyor da Hz. İsa a.s.'dan çok sonraları ve O'nu görmeyen kişiler tarafından yazılan incilleri kabul ediyor ?

Öncelikle şunu söyleyeyim ki **Barnaba İncili** hakkında ki bölüm hemen hemen Türkçede bu konu ile ilgili olarak çıkan neşriyatın en göz doldurucusu olduğu kanaatindeyim.

Hz. İsa a.s. zamanında bir incil yazılmamıştır. Hristiyan kaynaklarında, Hz. İsa a.s. ın konuştuğu aramca dilinde yazılan bir İncil'in eldeki dört İncil'e kaynak teşkil ettiği görüşü bulunmaktadır. Buna **"Q"** İncil'i denmektedir. **Pavlos** (Paul) un talebesi **Doktor Luka** tarafından MS. 70 yıllarında yazılan İncil'in bugün kilisenin kabul ettiği İncillerin en kuvvetlisi olduğu söylenmektedir. **Luka'**nın, İncilini ele geçmemiş aramca bir **"Q"** İncili ile Markos'tan veya diğer bir görüşe göre zikrettiğimiz "Q" incili ele **Matta'**dan yazdığı yolunda Hristiyanların ilmi kitaplarında bilgiler mevcuttur. Bu **"Q"** İncili Hristiyanlarca inkar edilmiyor; fakat eldeki İncillerden daha eski olup içinde tevhidle ilgili bilgiler bulunan diğer İnciller inkar ediliyor. Niçin inkar ediliyor ? Çünkü konsillerde kabul edilen Hristiyan inançlarına aykırı bulunuyor.

Bu meselenin iyi anlaşılabilmesi için **Pavlus'**u bilmemiz gerekir. Pavlus, ilk havarilerin arasına **Barnaba** yoluyla giriyor. Eski Helen kültürünü fevkalade bilen bir insan olduğu için kısa zamanda idareci bir duruma geçiyor ve kiliseye yön vermeye başlıyor. Samimi miydi ? Yoksa ilk hristiyanlara oyun mu oynadı? Bu konu tartışma götürür. İslam kaynakları, Pavlus'un hristiyanlığa çok büyük zararlar verdiği konusunda birleşmektedirler. Bu kaynaklara göre Pavlus hristiyanlığı ana yolundan saptırmıştır. Yani **Abdullah B. Sebe'**nin İslam'da yapmak isteyip de yapamadığını, **Pavlus** hristiyanlıkta yapmıştır. Hristiyanlara göre ise (kiliseye göre) Hz. İsa a.s.'ın öğretisini en iyi anlayan ve yorumlayan kişi **Pavlus'**tur. Hristiyanların anlayışında, İsa a.s. Tanrıyı, **Pavlus** da İsa a.s.ı geride bırakmaktadır. Ve dolayısıyla Hristiyanlık, Tanrı ve Hz. İsa a.s. dan ziyade, teslisci **Pavlus'**a yakın bir sistem haline gelmiştir.

Tanrının Oğlu kavramını, üçlemeyi, aslî suç kavramını, sünnet olmamayı, domuz eti yemeyi ve daha birçok inanç ve tatbikatları **Pavlus** getirmiştir. Çünkü **Pavlus,** hristiyanlığın sadece yahudilere kalmayıp, diğer milletlere de mal olacağını düşünmüş ve bu milletlere kolaylık olsun diye söz konusu tavizleri vermiştir. Bugünkü hristiyanlar, Pavlus'un Tanrı'yı Paganlara benimsetmek için "birden fazla", yahudilere benimsetmek için de "tek" olarak kabul ettiğini söylemekte ve onu savunmaktadırlar.

Kilisenin dört incilden en kuvvetlisi olarak kabul ettiği **Luka İncili'**nin **Pavlus'**a dayandığı iddia edilmektedir. Yine **Markos İncili'**nin de havarilerin reisi olarak bilinen **Perrus'**a dayandığı bilinir. Böylece elde bulunan dört İncil'in hiç birinin doğrudan doğruya Hz. İsa a.s.'a dayanmadığı ortaya çıkmaktadır. O devirde hemen hemen bütün havarilerin Hz. İsa a.s.'a dayanarak İncil yazdıklarını biliyoruz. Fakat ilk havarilere ait bu İncil'ler maalesef dört İncil'in içerisine alınmamış, bunlara karşılık Pavlus'un getirdiği doktrinler doğrultusundaki İncil'ler kabul edilmiştir.

Barnaba İnciline gelince: **Barnaba** vasıtasıyla Havariler arasına giren **Pavlus** zamanla **Barnaba'**yı diskalifiye etmiştir. Hristiyanların bugünkü eserlerinde, **Barnaba'**nın İncil'inden değil de, Barnaba'nın mektuplarından bahsedilmektedir. Yani Barnaba İncili'ne temasdan kaçınmaktadırlar. Halbuki hristiyanların eski metin ve tarihi eserlerinde Barnaba İncili kaydı da vardır. Çeşitli zamanlarda **"Barnaba İncili"** ifadesinin apokrifal (okunması yasak) eserler arasında zikredildiği görülmektedir.

Yazarımız Atâurrahim büyük bir basiretle **Barnaba İncili** ile ilgili kayıtları bildiren eserleri bulabilmiştir.

Bütün bunlardan sonra papalığın elinde Barnaba İncilinin bulunduğunu biliyoruz.Bilhassa **Barnaba İncil'**inde geçen "Faraklit" konusunda, Vatikan'ın elindeki bazı yazmaları gidip gördüğünü ileri sürerek açıklamalarda bulunanlara rastlamak mümkündür.

İslam'a Cevap isimli kitapta, W. Miller, kendisinin bu yazmaları gördüğünü ve **"Faraklit"** in Yunancadaki anlamıyla **övülen** manasına geldiğini ve bununArapçaya **Ahmed, Muhammed** tarzında tercüme edilebileceğini ileri süren müslümanlara karşı; **"Faraklitus"** kelimesinin **övülme** anlamında değil de,**teselli edici** anlamına geldiğini söylüyor. Halbuki Mısır'daki **Ezher Üniversitesi'**nde ders veren ve bir hristiyan olan Mallino, bu kelimenin eski Yunancada **övülmüş** anlamında kullanıldığını ve Arapçaya da **Muhammed** olarak tercüme edilebileceğini söylemektedir.

Teslis İnancı, İznik Konsili'nde MS. 325'de putperest roma İmparatorluğu tarafından resmen kabul edildikten sonra, tevhid inancını kabul edenlerin merkezi Kuzey Afrika oldu. Teslisi kabul eden papalar putperestlerle uğraşmayı bırakıp, arkalarına Roma İmparatorluğunu da alarak saf tevhide inanan diğer hristiyanlarla amansız bir mücadeleye girdiler. Öyle ki zaman zaman bu insanları öldürdüler, yaktılar, ibadethanelerini yıktılar. (s. 87-114) Teslis inancıyla giren bu iğrenç ruh, günümüzdeki emperyalist, sömürgeci ruhun özüdür diyebilir miyiz?

İlk zamanlarda teslisi kabul eden hristiyanların, tevhidi kabul eden hristiyanlara yaptıkları işkenceler -ki Kuzey Afrika'da bulunan bu kimselere İslam sunulduğu zaman hemen kabul etmişler ve müslüman olmuşlardır- daha sonraki zamanlarda haçlı seferlerinde sömürgelerde yaptıkları zulümlerle, papalığın beyaz kadın ticaretinden esrar ticaretine kadar yaptıkları birçok karanlık işler, onlara teslisin ne kadar iğrenç bir ruh kazandırdığını ortaya koymaktadır.

Yazar, havari Peter'i anlatırken, daha az zulüm göreceğini düşünerek, Paul'un Hz. İsa a.s.ın getirdiği öğretide değişiklik yapmasını hoş karşıladığını söyler (s.77). Bu görüşe katılıyor musunuz?

Bu soruda Pavlus'a göre Petrus'un durumu ele alınıyor. Hareketin liderleri olan Pavlus ve Petrus Kudüs'te toplanan ilk konsilde yer aldıklarında ihtilaf kendini gösteriyor. Bu ihtilafta -Hristiyan kaynaklarına göre- James'in de rolü vardır. James hristiyanlığın ilk şeklini devam ettirenlerin lideridir. Bunlara ebionidler denir. Bu ilk konsilde Petrus'la James birlikte hareket etmişlerdir. Fakat hristiyan kaynaklar buradaki ihtilafın güzel bir şekilde etlatıldığını (Pavlus'un yeni hristiyan olanlara tolerans gösterilmesi gerektiğini söylemesine karşı, Petrus, eski yahudi geleneklerinin aynen devam ettirilmesini istiyordu) söylemektedir. Yani Petrus aradaki ihtilafın daha çok büyümemesini düşünerek bu konsilde Pavlus'a karşı çıkmamıştır. Fakat daha soonra Pavlus'un ne yapmak istediği ortaya çıkınca onunla ilişkisini kesmiştir.

Yazar, bugün bütün Hristiyanlarca kutlanan yılbaşı ve paskalya yortusunun Hristiyanlık öncesi putperest bayramı olduğunu, yılbaşının eski güneş tanrısının doğum günü, paskalya yortusunun ise anglo-saxon bereket tanrıçası için yapılan bir bayram olduğunu söylemekte. (s.108) Bu konuda ne dersiniz ?

M. Atâurrahim, Hristiyan bayramlarının köküne inerek bazı tahliller getiriyor. Bu tahlillere aynen katılıyorum. Bugün Hristiyanlarca kutlanan noel, yılbaşı, paskalya bayramları; haç ve diğer bazı adetleri, hatta teslis inancı... bunların hepsi eski dinlerden, milletlerden kültürlerden devşirme olarak sonradan Hristiyanlığa kazandırılmıştır.

Eldeki İnciller okunduğunda tevhid kokusu, külün altındaki ateş olarak göze çarpmaktadır. Kaldı ki asıl "Q" İncili ele geçse, bu ateş sadece göze değmeyecek, eli de yakacaktır.

Günümüz hristiyani hareketlerinin, daha doğrusu dini bir hareket gösterilip siyasi bir amaçla arkalanan "Yahova Şahitleri" nin kitaplarında haç'a, noel'e, paskalya ve buna benzer her şeye karşı çıkılır. Bunlar Hristiyan olduklarını iddia etmelerine rağmen, eserlerinde bunların putperest adetleri olduğunu gayet güzel delillendirmektedirler.

Türkçe tercüme hakkında ne dersiniz?

En önemlisi, mütercim, tercümesinde tahmin ediyorum branştan olmadığı için bazı önemli hatalar yapmıştır. Öncelikle kullandığı dil, İngilizcedeki akıcılığı vermemektedir. Bir kısım terimleri, deyimleri anlayamamış olduğu gözden kaçmamaktadır. Mesela: **"konsil" olarak kullanılması gereken terim, sürekli "konsül" olarak kullanılmıştır. "Konsül", bir konsildeki vazifeli kişiye verilen isimdir.** "Amatur Raşid", (s.3) deniliyor. Amatur kelimesinin manasını tırnak içinde belirtmek gerekir. "Ekol" olarak tercüme edilmesi gereken terim "okul" olarak tercüme edilmiştir. (s.14-15). "İrenius" kelimesi bir yerde başka, diğer bir yerde başka türlü yazılmıştır. Ve en büyük hatalarından biri **Hz. Meryem'in akrabası olan Marangoz Yusuf'u, Hz. Yusuf a.s. olarak tercüme ederek, Hz. İsa a.s.ı Hz.Yusuf a.s. ile çağdaş yapmıştır. Bu hata birkaç yerde tekrarlanmaktadır. Bu hatanın sonucu olarak s.32'de "Vahab şöyle demişti: Halkın Hz. İsa a.s.'dan gördüğü ilk alamet Mısır'da annesinin içinde yaşadığı Jozef'e göre bir marangoz olan idarecinin evinde gerçekleşti."** cümlesi manasız olarak tercüme edilmiştir. Bu cümlenin aslı "Vehb (b. Münebbih) şöyle dedi: Halk, Hz. İsa'dan ilk alameti (mucizeyi) şöyle gördü: Hz. İsa'nın annesi bir kabile reisinin evinde yaşıyordu. Marangoz Yusuf, birlikte Mısır'a gittiğinde O'nu oraya götürmüştü", olması gerekir. Yine mütercim Peter'in mektuplarını günümüz İncillerinde arama yanlışlığına düşmüştür. Halbuki Peter'in mektupları ayrı bir bölümde verilir.

Kitap çerçevesinde başka söyleyecekleriniz...

Genç insanlarımızın İslam dinini çok iyi bilmeleri gerekir. Tabii bunun yanında diğer dinleri de inceleyip, İslam diniyle karşılaştırmaları lazımdır. Bu karşılaştırmadan çekinmemelidirler. Böylelikle İslam'a karşı saygınlıkları artacaktır. Çünkü İslam, kitabı değişmeden, peygamberi tanrılaştırılmadan, ismini kitabından alan, en geniş ibadet koleksiyonuna sahip, en makul inançlara sahip bir din..." Bugün size, dininizi olgunlaştırdım, size nimetimi tamamladım ve size din olarak İslam'ı seçtim... (Maide suresi: 3)" ayetindeki berraklığa genç neslin ulaşması lazımdır.

Ayrıca isteğim şu ki, genç neslin içerisinde öyle mütehassıslar yetişmelidir ki, kendi dini alanında yazdığı eserler, bütün dünyada herkesce okunabilmelidir. Ve diğer dinleri de kendi öz kaynaklarından inceleyebilen mütehassıslar yetişmelidir ki bunların her hangi bir din hakkında yazdıkları o dinin taraftarlarınca saygıyla karşılansın ve mukayeselerine kulak verilebilsin...

Böyle derinliğine araştırma yapabilen kuvvetli dilbilgisi ve kuvvetli ilim ihtirası bulunan **Biruni** gibi bilginleri yetiştirebildiğimiz zaman saadet ve huzurun en alasını tadacağımıza inanıyorum. Bu nesli yetiştirmek zorundayız, bütünn İslam Ülkeleri bu nesli yetiştirmek zorundadır. Bunun dünyanın vechesini değiştireceğine inanıyorum.